

Posudek diplomové práce Evy Maškové „Psychologická problematika obezity“

Posuzovaná práce se týká obezity u dospělých - problému mimořádně aktuálního a alarmujícího svou prevalencí. Obezita je považována za nejčastější metabolické onemocnění ve světě. Zároveň je to i problém terapeutický, neboť efektivní léčebné přístupy musí být komplexní a péče o nemocného interdisciplinární. Z tohoto pohledu je téma diplomové práce - obezita z psychologického hlediska - přínosné.

Diplomová práce je přiměřená svým rozsahem, má 84 stran textu, dále 10 stran seznamu literatury a tři přílohy. V podstatně rozsáhlejší teoretické části, čítající 52 stran, autorka podává komplexní obraz daného problému. Nejprve uvádí definici a klasifikaci obezity, její epidemiologii a etiologii a základní strategie prevence. Po medicínských aspektech tohoto onemocnění se dále věnuje osobnostním faktorům obézních osob. Zajímavé a netradiční je včlenění kapitoly o vůli obecně, volním chování a obezitě. Ve třetí části nazvané obezita a psychopatologie je tématem vztah k tělu, výskyt afektivních poruch a patologické jídelní chování. Čtvrtý oddíl je vyhrazen léčbě obezity od režimových opatření, přes psychologickou intervenci, farmakoterapii až k bariatrické chirurgii.

Empirické šetření bylo provedeno na 56 osobách s obezitou. Sběr dat probíhal třemi velmi odlišnými způsoby – na rekondičním pobytu, v obezitologické ambulanci a v „okruhu známých“. V práci není uvedeno kolik osob bylo získáno tím kterým způsobem. Soubor obézních je výrazně heterogenní (věk, stupeň obezity, léčba, resp. bez léčby atd.), což patrně (kromě jiného) mohlo ovlivnit výsledná data. Deskriptivní statistika je uvedena pro celý soubor, nikoli s ohledem na pohlaví. U jednotlivých metod diplomandka ale testuje rozdíly mezi muži a ženami i při výrazném nepoměru (43 žen, 13 mužů). V práci jsou použité metody popsány a uvedeny v příloze. Při formulaci hypotéz na straně 55 (i dále) jsou stejně formulovány H_0 i H_1 a to u hypotéz 4a, 4b i 4c! Nebývá obvyklé uvažovat hladinu významnosti $p=0,01$.

Za klad diplomové práce lze považovat konstrukci 23 položkového dotazníku (JICHEM) a diskusi, ve které jsou mimo jiné získaná data komparována s výsledky analogických studií, a určitý kritický pohled na vhodnost užitých metod u této klinické populace. Přínosné bylo zaměření nejen na celkový skóre dotazníku EDE-Q, ale i na jeho jednotlivé škály, především na škálu nespokojenosti s tvarem těla („Shape Concern“).

Teoretická část jasně převažuje úrovní zpracování i svým rozsahem, má 52 stran textu oproti cca 30 stranám vlastní empirické části (včetně tabulek a 12 grafů). Teoretická část má jasnou strukturu, jednotlivá témata jsou logicky řazena, s důrazem na interdisciplinární aspekt obezity a ve vztahu k empirické části práce. Autorka se vyvarovala nežádoucího zjednodušení dané problematiky. Naopak adekvátně reflektuje často protichůdné literární nálezy, např. týkající se osobnostních charakteristik obézních osob.

Překlepy se v textu prakticky nevyskytují, přesto je ale v práci nesprávně uvedeno skóre místo skóre, anxiolitikum (s.31), v odborných periodících. Opravdu Tsigosa a kol. (strana 16) uvádí, že obezita významně zvyšuje kvalitu života?

Seznam literatury je rozsáhlý (10tran), obsahuje řadu cizojazyčných a aktuálních zdrojů. Bohužel v něm není na řadě míst dodrženo jejich abecední řazení. Např. na straně 91:

Pastucha, Palme, Papežová, Poděbradská, Pintrich. Na straně 88 jsou v citaci uvedeny názvy pracovišť autorek, ale nikoli časopisecký zdroj.

Práce Evy Maškové „Psychologická problematika obezity“ splňuje nároky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji proto k obhajobě.

Návrh klasifikace: velmi dobře

Praze dne 29. srpna 2013

PhDr. Tamara Hrachovinová, CSc.